

سازمان دامپزشکی کشور
اداره کل دامپزشکی استان قم

ضوابط و مقررات بهداشتی قرنطینه ای

مرغداریهای مرغ تخمگذار

اداره کل دامپزشکی استان قم

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان دامپزشکی کشور
اداره کل دامپزشکی استان قم

د فترچه

ضوابط و مقررات بهداشتی قرنطینه

ای مرقد اریمای تخمگذار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صفحه	عنوان
۱	مشخصات واحد پرورش مرغ تخمگذار
۲	فصل اول: گردش کار
۳	مراحل صدور مجوز جوجه یکروزه تخمگذار
۹	مراحل صدور مجوز جوجه ریزی
۱۰	ضوابط مجوز ورود به قفس یا مرغ ریزی
۱۴	مراحل صدور مجوز مرغ ریزی (ورود به قفس)
۱۵	ضوابط حمل و نقل کود
۱۶	روشهای سترون سازی (عقیم سازی) کود مرغی
۱۹	ضوابط بارگیری مرغ پایان دوره جهت کشتار
۲۰	فصل دوم : ساختار بهداشتی مرغداریها
۲۱	مقدمه
۲۲	شرایط و ضوابط ساختار بهداشتی مرغداری تخمگذار/پولت
۲۷	فصل سوم: ضوابط حقوقی برخورد با تخلفات
۲۸	نحوه برخورد با تخلفات در پرورش جوجه یک روزه تخمگذار (پولت).....
۳۱	نحوه برخورد با تخلفات در پرورش مرغ تخمگذار
۳۵	فصل چهارم: توصیه های بهداشتی
۳۶	اصول امنیت زیستی (بیوسکیوریتی)
۴۱	تعهدات مرغدار واحد تخمگذار/ پرورش پولت

مشخصات واحد پرورش مرغ تخمگذار

استان : شهرستان: بخش: کد: GIS

آدرس :

نام واحد/شرکت: نام و نام خانوادگی مالک:

نام و نام خانوادگی مستأجر:

ظرفیت طبق پروانه: تعداد سالن:

تعداد کارگران: کارگران مقیم / غیر مقیم:

نزدیکترین واحد روستایی :

نوع سیستم پرورش (بستر/ قفس):

نوع سوخت مصرفی :

کد پستی واحد :

شماره پروانه بهداشتی بهره برداری:

شماره پروانه بهره برداری :

شماره تلفن همراه :

شماره ثابت :

فصل اول

گردش کار

ضوابط صدور مجوز جوجه یک روزه تخمگذار :

- پرورش دهنده قبل از اقدام به جوجه ریزی، موظف به اخذ مجوز بهداشتی جوجه ریزی از شبکه دامپزشکی شهرستان می باشد.

- در بازدید مجوز بهداشتی جوجه ریزی وضعیت ساختار بهداشتی مرغداری توسط مسئول فنی بهداشتی تکمیل شده و سپس کنترل ساختار بهداشتی و چک لیست (تنظیمی توسط مسئول فنی بهداشتی مرغداری) توسط دامپزشکی شهرستان انجام شده و بر اساس مندرجات آن اقدام صورت می پذیرد.

- برای جوجه ریزی علاوه بر اخذ کپی تمام کارتهای جوجه یک روزه ، اظهار نامه مرغدار مبنی بر تعداد و مبدا جوجه ها اخذ می شود.

- مسئول فنی بهداشتی ضمن بررسی و کنترل و هماهنگی با مرغدار ، تایید ورود به فارم در سامانه قرنطینه جوجه یک روزه در واحد را ثبت می نماید .

- برای مرغداران مستاجر ، داشتن اجاره نامه رسمی جهت ثبت در اداره دامپزشکی شهرستان هنگام اخذ مجوز بهداشتی جوجه ریزی الزامی است .

- در شرایط عادی بعد از اخذ مجوز اتحادیه و رعایت ضوابط سازمان دامپزشکی کشور پس از تخلیه کامل کود و شستشو و ضدعفونی فارم ، مجوز جوجه ریزی توسط اداره دامپزشکی شهرستان صادر می گردد.

- مسئول فنی بهداشتی واحد پرورش پोलت موظف است نسبت به کنترل کارت گواهی سلامت جوجه یک روزه خریداری شده و در صورت صلاح دید نسبت به انجام آزمایشات لازم اقدام نماید.

- مسئول فنی بهداشتی واحد پرورش پोलت موظف است نسبت به انجام آزمایشات مربوطه و ثبت جواب آنها در سامانه GIS یک هفته قبل از صدور گواهی سلامت پोलت اقدام نماید.

- پرورش دهنده موظف است در صورت مشاهده تلفات غیر عادی در طی هفته اول دوره پرورش مراتب را بصورت سیستمیک طی هفته اول پرورش و یا حداکثر ۴۸ ساعت بعد از پایان هفته اول به

مسئول فنی واحد گزارش تا ، در سامانه GIS ثبت نماید . در غیر اینصورت مسئولیت بروز هر گونه مشکلی در این ارتباط بر عهده پرورش دهنده خواهد بود.

- پرورش دهنده موظف است آزمایشات لازم بر روی جوجه خریداری شده را طی هفته اول دوره پرورش به منظور انطباق نتایج با مندرجات گواهی سلامت انجام دهد.

- مسئول فنی بهداشتی واحد پرورش پोलت باید بر اساس وضعیت دوره پرورش، نتایج آزمایشات ، اقدامات پیشگیرانه و درمانی انجام شده ضمن اطمینان از سلامت گله نسبت به صدور گواهی سلامت پोलت اقدام نماید. ثبت برنامه واکسیناسیون گله در سامانه جهت صدور گواهی سلامت ضروری است.

- مسئول فنی بهداشتی واحد پرورش پोलت موظف است وقوع هر نوع تلفات غیرعادی ، ظرف مدت ۲۴ ساعت به شبکه دامپزشکی شهرستان اعلام نماید.

- در صورت بروز تلفات در هفته اول و مراجعه پرورش دهنده پोलت، اداره کل دامپزشکی مبدا باید مطابق مفاد دستورالعمل " بررسی تلفات جوجه یکروزه " در هفته اول پرورش اقدام نماید.

- انتقال پोलت از استان هایی که واکسن لارینگوتراکئیت عفونی مصرف نموده اند به استان هایی که واکسن مصرف نمی کنند و بالعکس آن ممنوع می باشد.

- برای تشخیص آزمایشگاهی بیماری های طیور نمونه برداری توسط مسئول فنی و با اعلام مرگذار و تحویل نمونه توسط مرگذار به آزمایشگاه انجام می شود.

- مسئول فنی بهداشتی در پایان دوره میزان اخذ گواهی حمل و تعداد واقعی گله را کنترل می نماید و تایید تخلیه مرگذاری را در سامانه در اسرع وقت انجام داده و نتیجه را مکتوب (در انتهای چک لیست جوجه ریزی دوره بعدی) به دامپزشکی شهرستان اعلام نماید .

- صدور گواهی حمل پोलت توسط مسئول فنی بهداشتی پोलت انجام شده و تایید تخلیه در مرگذاری مقصد توسط مسئول فنی بهداشتی مرگذاری تخمگذار استان و یا دامپزشکی مقصد (در موارد خارج استانی) انجام می شود و تایید در سیستم یکپارچه قرنطینه درج می شود .

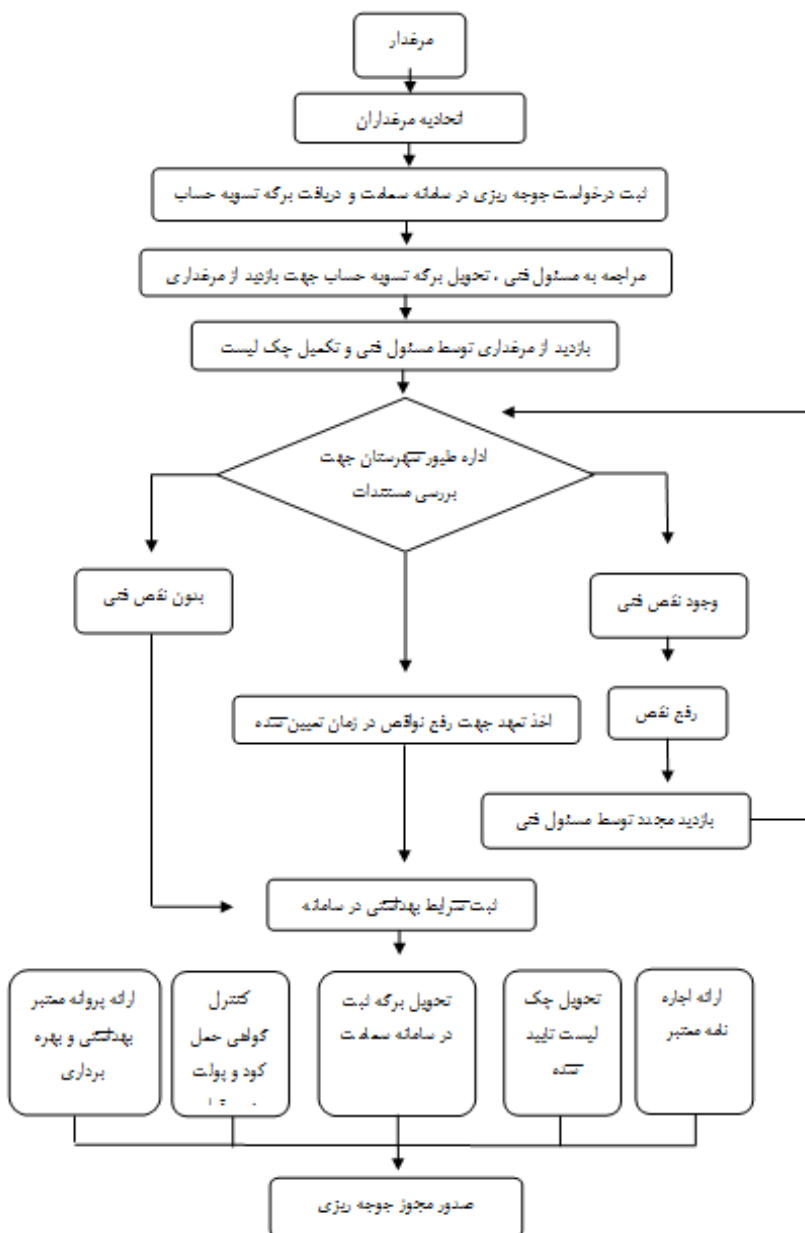
- نتیجه نهایی پایان دوره پرورش و تخلیه را مسئول فنی بهداشتی پोलت به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام می نماید. این گواهی جهت صدور مجوز جدید جوجه ریزی به عنوان مدرک مورد نیاز خواهد بود.
- صدور گواهی حمل پولت های مازاد ظرفیت فقط به مقصد مرغداری های داخل استان مجاز است.
- ثبت اطلاعات شرایط بهداشتی فارم پولت در سامانه GIS توسط مسئول فنی بهداشتی انجام می شود و قبل از ثبت اطلاعات کنترل تایید تخلیه و ثبت در سامانه انجام می شود . نظارت بر صحت ثبت اطلاعات توسط اداره دامپزشکی شهرستان انجام می شود .
- کنترل نهایی میزان واقعی جوجه داخل سالن براساس مستندات موجود (مایه کوبی و) بر عهده اداره دامپزشکی شهرستان خواهد بود.
- تاییدیه واکسیناسیون و عملیات با توجه به بررسی مستندات گواهی مایه کوبی مرکز و فروش واکسن توسط اداره دامپزشکی شهرستان انجام شود.
- اطلاعات مایه کوبی پولت در کارت مایه کوبی مرغداری ، در محل مرغداری توسط اعضای اکیپ ثبت ، امضاء و مهر می گردد .
- به روز بودن ورود اطلاعات فروش واکسن توسط مسئول فنی مرکز فروش واکسن در سامانه GIS الزامی می باشد .
- آمار خط سیر اکیپ های مایه کوبی و آمار فروش واکسن ثبت شده در سیستم و گزارش تزریق مایه کوبی توسط دامپزشکی شهرستان کنترل و نظارت می گردد .
- مسئولین فنی بهداشتی هنگام صدور گواهی حمل پایان دوره برگه مایه کوبی را کنترل نموده و مستندات مربوطه را در پرونده مرغداری بایگانی می نمایند و در صورت عدم تایید مایه کوبی و یا مایه کوبی توسط افراد غیر مجاز ، مراتب به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام می گردد .
- در مواردی که مایه کوبی توسط افراد غیر مجاز انجام شده باشد ، تاییدیه مایه کوبی برای بیمه صادر نخواهد شد.

- صدور گواهی حمل پोल توسط مسئول فنی منوط به اخذ نظر اداره دامپزشکی شهرستان (جهت بررسی نتایج آزمایشات و هماهنگی های مقصد در داخل و خارج استان) می باشد.
- تلفات طول دوره براساس اعلام روزانه تلفات ارسالی از طرف بیمه و یا مسئول فنی بهداشتی به دامپزشکی شهرستان ، توسط اداره دامپزشکی شهرستان در سامانه GIS ثبت می گردد .
- مرگذار موظف است تلفات مشمول بیمه و یا تلفات غیر بیمه ای واحد را به مسئول فنی بهداشتی واحد اعلام نماید و مسئول فنی بهداشتی نیز این تلفات را به دامپزشکی شهرستان روزانه ارسال و یا اعلام نماید تا توسط دامپزشکی شهرستان در سامانه ثبت شود.
- با توجه به آن که تایید تخلیه در مرگذاری و یا صدور گواهی تاییدیه قرنطینه و یا استعلام دستگاه ها از دامپزشکی مستلزم داشتن تعداد تلفات واقعی می باشد ، مرگذار موظف به اعلام تلفات به مسئول فنی بهداشتی واحد می باشد . در غیر اینصورت کلیه مسئولیت های حقوقی آن بر عهده مرگذار می باشد.
- هنگام بازدید پایان دوره واحد پولت ، نمونه برداری آب توسط مسئول فنی بهداشتی انجام می شود و صدور مجوز جوجه ریزی بعدی منوط به داشتن نتیجه آزمایش آب معتبر می باشد (اعتبار ۶ ماهه جهت آزمایشات میکروبی و یک ساله جهت آزمایشات فیزیکی و شیمیایی) .
- مرگذار موظف است اقدامات اصلاحی در مورد آب مرگذاری را طبق نظر مسئول فنی بهداشتی انجام دهد .
- فعالیت جوجه ریزی و پرورش در طول دوره منوط به انجام و رعایت اقدامات اصلاحی آب مرگذاری می باشد .
- اگر مرگذار گواهی قرنطینه به تعداد واقعی نگرفته بود ، مرگذار موظف است به تعداد کسری گواهی حمل دریافت کند. صدور مجوز جوجه ریزی بعدی منوط به تعیین تکلیف تایید تخلیه کلیه گواهی های صادره دوره قبلی است که توسط مسئول فنی بهداشتی بایستی کنترل و نتیجه آن به اداره دامپزشکی شهرستان و مرگذار اعلام می شود.

- مسئولیت پیگیری درج تایید تخلیه در مقصد بر عهده مرغدار می باشد و تحویل و فروش به دلال و یا راننده رافع مسئولیت مرغدار نمی باشد.
 - مرغدار برای بارگیری آخر دوره بصورت مکتوب مقصد و تعداد را اعلام می نماید تا گواهی حمل توسط مسئول فنی بهداشتی واحد صادر گردد .
 - مسئول فنی بهداشتی مرغداری تخمگذار مقصد یا دامپزشکی مقصد (خارج استانی) ، تایید تخلیه در مرغداری تخم گذار را در سیستم قرنطینه انجام دهد.
 - دریافت گواهی بهداشتی حمل و نقل محموله پोलت از سامانه قرنطینه منوط به صدور گواهی سلامت گله می باشد.
 - بعد از اتمام بارگیری پولت ها و با کپه کردن کود و مرطوب کردن آن و پلاستیک کشی روی کود فرایند جمع اوری و سترون سازی انجام می شود.
 - عمق کود جهت سترون سازی بایستی به دمای حداقل ۴۲ درجه سانتیگراد برسد.
 - کنترل درجه حرارت عمق کود و انجام فرایند سترون سازی کود بر عهده مسئول فنی بهداشتی مرغداری می باشد .
 - مرغدار موظف است جهت حمل کود ، پس از تایید فرایند سترون سازی ، گواهی حمل بهداشتی جهت خروج کود را از مسئول فنی بهداشتی مرغداری دریافت نماید .
 - گزارش نحوه حمل و نقل کود و اجرای سترون سازی و اخذ گواهی حمل کود در گزارشات مسئول فنی بهداشتی به دامپزشکی اعلام می شود .
- مراحل تایید بیماری در واحد های درگیر بیماری مشمول بیمه توسط اداره دامپزشکی شهرستان :**
- گزارش وقوع بیماری در ۲۴ ساعت اول بعد از بروز بیماری به دامپزشکی استان توسط کارشناس بیمه یا مرغدار یا مسئول فنی بهداشتی واحد
 - ثبت بیماری واحد در سامانه توسط کارگزار بیمه

- انجام نمونه برداری از مرغداری توسط مسئول فنی بهداشتی مرغداری
- ارسال نمونه با کد به آزمایشگاه همکار دامپزشکی توسط مسئول فنی بهداشتی (پرداخت هزینه آزمایش به آزمایشگاه برعهده مرغدار است)
- ثبت نتایج در سامانه توسط مسئول فنی آزمایشگاه
- تایید بیماری در سامانه توسط کارشناس طیور دامپزشکی با توجه به مستندات ثبت شده در سامانه
- وگزارش مشاهدات بالینی مسئول فنی بهداشتی واحد

مراحل صدور مجوز جوجه ریزی (جوجه یکروزه تخمگذار):

ضوابط مجوز ورود به قفس یا مرغ ریزی :

۱- در شرایط عادی بعد از اخذ مجوز اتحادیه مرغداران استان و با رعایت ضوابط سازمان دامپزشکی پس از تخلیه کامل کود و شستشو و ضدعفونی فارم ، مجوز بهداشتی مرغ ریزی توسط اداره دامپزشکی شهرستان صادر می گردد.

۲- مسئول فنی بهداشتی موظف است ضمن بازدید از واحد بعد از مرغ ریزی (طی بازدید های دوره ای) هم تاییدیه تخلیه در مرغداری را در سامانه قرنطینه تایید نماید و هم گزارش ورود به مرغداری را به اداره دامپزشکی شهرستان جهت ثبت در سامانه GIS اعلام نماید. این گواهی جهت صدور مجوز جدید جوجه ریزی به عنوان مدرک مورد نیاز خواهد بود.

۳- تعداد طیور درج شده در صدور مجوز بهداشتی مرغ ریزی بر اساس ظرفیت پروانه می باشد و مرغدار موظف است طی یک ماه (تا زمان اعتبار مجوز) سالن را پر نماید. در موارد خاص مانند مرغداری های با ظرفیت بالا با اخذ دلایل و اعلام مرغدار (مبنی بر عدم تکمیل ظرفیت در طی یک ماه) موضوع در کمیته فنی طیور اداره کل مطرح و اتخاذ تصمیم خواهد شد .

۴- مرغدار تولید کننده تخم مرغ باید در زمان تحویل گله نسبت به دریافت گواهی سلامت که به مهر و امضاء دامپزشک مسئول فنی بهداشتی فارم پرورش رسیده باشد، اقدام نماید.

۶- مرغدار خریدار پोलت می تواند حداکثر ظرف مدت ۷۲ ساعت از ورود گله به واحد خود نسبت به انجام آزمایشات درج شده در گواهی سلامت پोलت از طریق سامانه GIS اقدام و در صورت وجود مغایرت با مندرجات گواهی سلامت (MS/MG/سالمونلا) ضمن مراجعه از طریق اداره کل دامپزشکی مقصد موضوع را پیگیری نماید.

۷- اداره کل دامپزشکی استان مقصد در صورت درخواست خریدار پोलت تخمگذار مبنی بر عدم انطباق نتایج آزمایشگاهی ظرف مدت ۲ روز کاری نسبت به مراجعه به واحد پرورشی و انجام آزمایشات مورد نیاز اقدام نماید.

- ۸- اداره کل دامپزشکی استان مقصد در صورت عدم انطباق نتایج آزمایشگاهی مندرج در گواهی سلامت پोलت نسبت به ثبت نتایج جدید در سامانه GIS و ارسال یک نسخه از نتایج آزمایشگاهی انجام گرفته در آزمایشگاه استان به اداره کل دامپزشکی استان مبدا و دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های طیور ، زنبور عسل و کرم ابریشم اقدام می نماید.
- ۹- نتیجه نهایی پایان دوره پرورش و تخلیه را مسئول فنی بهداشتی مرغداری به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام می نماید که این گواهی جهت صدور مجوز جدید جوجه ریزی به عنوان مدرک مورد نیاز خواهد بود.
- ۱۰- برای مرغداران مستاجر ، داشتن اجاره نامه رسمی جهت ثبت در اداره دامپزشکی شهرستان هنگام اخذ مجوز بهداشتی مرغ ریزی الزامی است .
- ۱۱- ورود مرغ پیر و یا مرغ در حال تولید به داخل قفس تحت هر شرایط ممنوع می باشد .
- ۱۲- انتقال پولت های غیرمجاز که بصورت پرورش غیرمجاز بوده است به مرغداری تخمگذار غیر قانونی و به عنوان مرغ غیرمجاز تلقی می شود.
- ۱۳- افزایش ظرفیت ، به عنوان مرغ غیر مجاز در سامانه ثبت می گردد و در این موارد اگر پولت مورد نظر بیمه نامه داشت ، تاییدیه قرنطینه ای صادر نمی شود.
- ۱۴- تاییدیه واکسیناسیون و ثبت و ممهور نمودن توسط کلیه اعضاء اکیپ مایه کوبی در کارت انجام شود . کارت را مسئول فنی بهداشتی هنگام بازدید دوره ای کنترل کند و نتیجه در گزارش دوره ای ارسالی به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام می شود .
- ۱۵- در مواردی که مایه کوبی توسط افراد غیر مجاز انجام شده باشد ، تاییدیه مایه کوبی برای بیمه صادر نخواهد شد .
- ۱۶- انجام نمونه بردای آب توسط مسئول فنی هر ۶ ماه یکبار انجام و نتیجه آن به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام می گردد.
- ۱۷- مرغدار موظف است اقدامات اصلاحی در مورد آب مرغداری را طبق نظر مسئول فنی بهداشتی انجام دهد .

۱۸- فعالیت جوجه ریزی و پرورش در طول دوره منوط به انجام و رعایت اقدامات اصلاحی آب مرغداری می باشد .

۱۹- کود مرغداری تخم گذار در طول دوره بایستی در فواصل مشخص در مرغداری جمع اوری شده و در سیلوی کود موجود در مرغداری فرایند عقیم سازی (سترون سازی) کود انجام شود .

۲۰- عمق کود جهت سترون سازی بایستی به دمای حداقل ۴۲ درجه سانتیگراد برسد.

۲۱- کنترل درجه حرارت عمق کود و انجام فرایند سترون سازی کود بر عهده مسئول فنی بهداشتی مرغداری می باشد.

۲۲- مرغدار موظف است جهت حمل کود پس از تایید فرایند سترون سازی ، گواهی حمل بهداشتی جهت کود را از مسئول فنی بهداشتی مرغداری در یافت نماید .

۲۳- گزارش نحوه حمل و نقل کود و اجرای سترون سازی و اخذ گواهی حمل کود در گزارشات مسئول فنی بهداشتی به اداره دامپزشکی اعلام می شود و در صورت مشاهده تخلف ، مراتب توسط مسئول فنی بهداشتی به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام می شود و در پایان دوره تاییدیه نهایی را به عنوان یکی از مدارک مورد نیاز جهت مجوز مرغ ریزی بعدی صادر و به مرغدار تحویل نماید .

۲۴- تا زمان اتمام عملیات تخلیه مرغداری و حمل کود و مرغ ، استمرار بازدید مسئول فنی از واحد انجام خواهد شد.

۲۵- مرغدار برای بارگیری آخر دوره بصورت مکتوب مقصد و تعداد را اعلام می نماید تا گواهی حمل توسط مسئول فنی بهداشتی واحد صادر گردد .

۲۶- مسئولین فنی بهداشتی هنگام صدور گواهی حمل پایان دوره ، برگه مایه کوبی را مجدداً کنترل نهایی نموده و مستندات مربوطه را در پرونده مرغداری در محل دفتر ، بایگانی می نمایند و در صورت عدم تایید مایه کوبی و یا مایه کوبی توسط افراد غیر مجاز ، مراتب به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام می گردد .

۲۷- مسئول فنی بهداشتی در پایان دوره میزان اخذ گواهی حمل و تعداد واقعی گله و نیز تاییدیه کشتار نهایی را کنترل می نماید و تایید تخلیه مرغداری را بر اساس آن انجام داده و نتیجه را مکتوب (در انتهای چک لیست مرغ ریزی دوره بعدی) به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام نماید.

۲۸- صدور گواهی حمل پایان دوره به مقصد کشتارگاه توسط مسئول فنی بهداشتی مرغداری انجام می شود.

۲۹- اگر مرغدار گواهی قرنطینه پایان دوره به تعداد واقعی نگرفته بود، مرغدار موظف است به تعداد کسری گواهی حمل دریافت کند. صدور مجوز جوجه ریزی بعدی منوط به تعیین تکلیف تایید تخلیه کلیه گواهی های صادره دوره قبلی است که توسط مسئول فنی بهداشتی بایستی کنترل و نتیجه آن به اداره دامپزشکی شهرستان و مرغدار اعلام می شود.

۳۰- مسئولیت پیگیری درج تایید تخلیه در کشتارگاه در مقصد بر عهده مرغدار می باشد و تحویل و فروش به دلال و یا راننده رافع مسئولیت مرغدار نمی باشد.

ضوابط حمل و نقل کود:

- ۱- حمل و نقل کود از مرغداری بدون انجام عمل سترون سازی و اخذ مجوز از اداره کل دامپزشکی استان مبداء ممنوع است.
- ۲- اتاق بارگیری کامیون های حمل و نقل کود باید دارای سطحی یکپارچه، بدون خلل و فرج و قابل شستشو و ضدعفونی باشد.
- ۳- پوشاندن سطح کود با استفاده از پوشش پلاستیکی مقاوم (نایلون یا چادر برزنت) به منظور جلوگیری از پراکنده شدن کود توسط وزش باد در طی مراحل حمل تا زمان تخلیه الزامی است .
- ۴- کامیون های مخصوص حمل و نقل کود پس از تخلیه باید کاملاً شستشو و توسط ضدعفونی کننده مناسب گندزدایی شوند و گواهی مربوطه را از شبکه دامپزشکی شهرستان مقصد دریافت نمایند.
- ۴- کامیون های مخصوص حمل و نقل کود، بدون ارائه گواهی موضوع بند ۴ اجازه حمل و نقل هیچگونه نهاده های دامی به هر شکل (چه بصورت فله و چه بصورت گونی یا بسته بندی) را ندارند.
- ۵- کارگران بارگیری و تخلیه کود باید مجهز به پوشش های مناسب ایمنی و محافظت فردی باشند.

شرایط حمل کودهای بسته بندی نشده (فله) :

- ۱- خودرو حمل کاملاً سرپوشیده باشد و یا بوسیله پوشش مناسب روی کود تماماً پوشش دهی شود.
- ۲- اتاق بار خودرو حمل نفوذناپذیر و غیر قابل نشت بوده و از قسمت راننده جدا باشد.
- ۳- جهت جلوگیری از ریزش شیرابه کود باید در کف کامیون به ضخامت ۱۰ سانتی متر آهک ریخته شود.

۴- دیواره ها و کف کامیون بایستی با پلاستیک ضخیم مفروش و کود به داخل آن انتقال یافته و سپس کود با باقیمانده پلاستیک به صورت کامل پوشیده گردد.

دستورالعمل فرآوری و بسته بندی کود مرغی:

- ۱- سیلوهای خاکی با عمق مناسب در محلی سرپوشیده درست شود. در صورت مسقف نبودن ، بایستی امکان پوشاندن محل جمع آوری و یا سطح کود وجود داشته باشد.
 - ۲- محصور نمودن اطراف سیلوها به طوری که از کوران هوا محفوظ باشد الزامی است.
 - ۳- وسایل نقلیه حمل کود باید بتوانند به آسانی بین سیلوها تردد نمایند.
 - ۴- سالن بسته بندی کود فرآوری شده باید دارای دستگاه کود خشک کن و یک دستگاه پرکن با ظرفیت مناسب و مخزنی از جنس استیل با قابلیت شستشو و ضدعفونی باشد.
 - ۵- در صورتی که دستگاه کود خشک کن مجهز به دستگاه پرکن باشد استقرار دستگاه پرکن جداگانه الزامی نیست.
- کود پس از فرآوری توسط دستگاه کود خشک کن باید در کیسه های غیر قابل نفوذ بسته بندی و حمل و نقل گردد.

روش های سترون سازی (عقیم سازی) کود مرغی:

برای سترون سازی و عمل آوری کود از روش های زیر استفاده می شود:

۱- دفن کود در محوطه مرغداری:

بعد از پایان مرحله پرورش، کود ها را در روش بستر و یا در روش قفس از لانه خارج نموده، در محوطه مرغداری، در گودالی روی هم انباشته و دفن می کنند. بسته به مدتی که کود در محل ذخیره می شود ، واکنش های شیمیایی بر اثر فعالیت میکروارگانیسم های هوازی و غیر هوازی در آن به وجود می آید که نتیجه آن تغییراتی در ترکیب شیمیایی کود مرغی و از دست دادن مقداری ازت آلی می باشد. مراحل انجام این روش به شرح ذیل می باشد :

- ۱- گودالی با عمق حداقل ۲ متر در محل مناسبی در محوطه مرغداری حفر و سپس کف آن ابتدا با آهک به ضخامت ۱۰-۱۵ سانتی متر مفروش گردد.
- ۲- به منظور جلوگیری از ایجاد گرد و غبار و نیز کمک به پدیده تخمیر، بر روی بستر جمع نشده در سالن، آب پاشیده شود.
- ۳- کود موجود در سالن به گودال موضوع بند ۱ منتقل و همزمان با پر کردن گودال، آب به تناوب بر روی لایه های مختلف آن پاشیده شود.
- ۴- پس از تخلیه کامل سالن از کود، روی گودال پر از کود را پلاستیک کشیده و با خاک به ضخامت ۴۰ سانتی متر پوشانده شود.
- ۵- زمانی که دمای عمق ۶۰ سانتی متری کود به ۵۵-۴۲ درجه سانتی گراد برسد، با ایجاد پدیده تخمیر و کاهش اسیدیته، عوامل ویروسی غیرفعال شده و مسلماً تعداد زیادی از عوامل بیماری زا از بین می روند. در این حالت می توان نسبت به بارگیری کود در کامیون های واجد شرایط اقدام نمود.

۲- کپه کردن و سیلوی زمینی:

در صورت عدم امکان حفر گودال مناسب جهت دفن کود در محوطه، پس از جمع آوری لوازم موجود و انتقال آنها به خارج از سالن، بایستی نسبت به جمع آوری کود و انباشتن آن به صورت کپه ای در داخل سالن یا محوطه مرغداری و یا با ایجاد سیلوهای زمینی غیر قابل نفوذ (در صورت مسقف نبودن حداقل امکان پوشاندن محل جمع آوری و یا سطح کود وجود داشته باشد) در ابعاد مناسب اقدام و کود را در آن جمع آوری کرد. برای انجام این کار بایستی به نکات زیر توجه شود:

- ۱- همزمان، آب باید به تناوب بر روی لایه های مختلف کود پاشیده شود و در پایان کار، کود با پوشش غیر قابل نفوذ ابتدا با پلاستیک و به دنبال آن با خاک به گونه ای پوشانیده شود که از دسترس پرندگان و تاثیر باد در امان باشد.
- ۲- زمانی که دمای عمق ۶۰ سانتی متری کود به ۵۵-۴۲ درجه سانتی گراد برسد، در این حالت می توان کود را در کامیون های واجد شرایط بارگیری کرد.

تبصره ۱- در فصول بارانی و سرد، کپه کردن کود در داخل سالن ارجح است به دلیل اینکه افزایش دمای سالن به ایجاد سریعتر پدیده تخمیر و کاهش اسیدیته و در نتیجه غیرفعال شدن عوامل ویروسی و کاهش مدت زمان عمل آوری کود کمک می نماید.

تبصره ۲- در مزارع پرورش مرغ تخمگذار، استفاده از سیلوی پشت کودکش با رعایت موازین بهداشتی بلامانع است

تبصره ۳- ارتفاع کود کپه شده حداقل یک متر در نظر گرفته و ترجیحاً در اطراف آن خاکریز کشیده شود. دمای کود در دفعات مختلف اندازه گیری و ثبت گردد تا زمانی که دمای عمق ۶۰ سانتی متری کود به ۵۵-۴۲ درجه سانتی گراد برسد با توجه به شرایط فارم و آب و هوا بایستی کود را حداکثر ۵ روز در این دما نگهداری و سپس اقدام به بارگیری نمود.

تبصره ۴- در مزارع پرورش مرغ تخمگذار که تولید کود بصورت پیوسته ادامه دارد می توان کود جمع آوری شده پایان هر هفته را روی کودهای کپه شده قبلی افزوده و دپو نمود و سپس پوشش پلاستیکی را مجدداً روی آنها کشید.

۳- خشک کردن:

امروزه خشک کردن کود پس از جمع آوری در اغلب کشور ها متداول است. این کار سبب کاهش حجم ۳۰-۲۰ درصد حجم اولیه می گردد از این رو ذخیره آن نیاز به فضای کمتری دارد و حمل و نقل آن ارزانتر از کود معمولی بوده و همچنین از تکثیر لارو و حشرات در داخل کود جلوگیری به عمل می آید. این روش مستلزم وقت طولانی می باشد و بستگی به میزان رطوبت کود، شرایط محل از لحاظ آب و هوا، حرارت و تابش آفتاب دارد.

خشک کردن کود ممکن است به دو روش طبیعی و یا مکانیکی صورت پذیرد. در روش طبیعی از پرتو خورشید استفاده می گردد که مقدار زیادی از رطوبت کود را کاهش می دهد. در این روش عوامل مضر میکروبی موجود در کود کاملاً معدوم نمی شوند. در روش دیگر از کود خشک کن های مکانیکی استفاده می شود که امروزه در کشور های پیشرفته مرسوم است؛ در این روش حجم فضولات به میزان ۳۰-۲۰ درصد حجم اولیه می گردد که استفاده از این روش مستلزم سرمایه گذاری اولیه برای خرید دستگاه های لازم و سوخت و هزینه های جاری می باشد.

ضوابط بارگیری مرغ پایان دوره جهت کشتار

داخل استانی :

- مراجعه به مسئول فنی بهداشتی فارم
- صدور گواهی سلامت
- صدور برگه گواهی بهداشتی قرنطینه ای توسط مسئول فنی بهداشتی جهت اعزام به کشتارگاه

خارج استانی :

- مراجعه به مسئول فنی بهداشتی مرغداری
- خونگیری توسط مسئول فنی بهداشتی و انجام آزمایشات و صدور گواهی سلامت
- ارسال نتایج آزمایشات و گواهی سلامت به استان مقصد
- دریافت نامه بلامانع بودن از استان مقصد
- صدور برگه گواهی بهداشتی قرنطینه ای مقصد توسط مسئول فنی بهداشتی فارم مرغداری جهت اعزام به کشتارگاه

فصل دوم

ساختار بهداشتی

مرغداریها

مقدمه :

یکی از موارد مهم جهت صدور مجوزهای لازم در واحدهای مرغداری و امکان فعالیت واحد های پرورشی ، داشتن ساختار بهداشتی مناسب در مرغداری می باشد که ضمن کمک به بهبود شرایط پرورشی مناسبتر باعث کاهش زمینه ابتلا به بیماری ها و کاهش خسارات بیماری ها در مرغداری می گردد .

رعایت اصول HACCP , GMP در یک مرغداری مستلزم داشتن ساختار بهداشتی مناسب در یک مرغداری می باشد و در راستای تحقق این استاندارد ها بایستی مرغداری ها شرایط خود را با این استاندارد ها تطبیق دهند .

به منظور اخذ مجوز بهداشتی جوجه ریزی و یا مجوز بهداشتی مرغ ریزی و یا ادامه فعالیت یک مرغداری و یا ممیزی بهداشتی و یا صدور پروانه بهداشتی یک مرغداری یک واحد مرغداری ، موارد و ملاک های ساختار بهداشتی زیر در یک مرغداری مورد بررسی قرار می گیرد .

این موارد توسط مسئولین فنی بهداشتی مرغداری هنگام بازدید های دوره ای جهت جوجه ریزی بررسی و کنترل می شود و ملاک عمل دامپزشکی جهت صدور مجوز جوجه ریزی می باشد .

این نواقص در دو گروه تقسیم می شوند:

نواقص گروه الف شامل نواقص بحرانی می باشد که بایستی کلیه ضوابط مورد تایید بوده و اینگونه نواقص در مرغداری پذیرفته نمی باشد.

نواقص گروه ب که شامل نواقصی است که در مرحله دوم رفع نواقص لازم الاجرا خواهد شد .

تاکید می گردد در صورت وجود نواقص گروه الف مجوز صادر نمی شود و مهلت رفع نواقص گروه ب نیز بر اساس مصوبات کمیته فنی طیور خواهد بود لازم به ذکر است توضیح و نحوه اجرای ساختار بهداشتی به مرغداران توسط مسئولین فنی بهداشتی اعلام و تبیین می شود.

ردیف	ضوابط و شرایط بهداشتی فضا و سالن مرغداری	مورد تایید می باشد		توضیحات
		بلی	خیر	
۱۲	سالن های پرورش مجهز به حرارت سنج و رطوبت سنج باشند .			
۱۳	سیمانکاری پیاده رو اطراف سالن به عرض حداقل یک متر وجود داشته باشد.			
۱۴	در کنار حوضچه های ضد عفونی سالن های پرورش امکانات ضدعفونی دست (آب وصابون یا موادآنتی سپتیک) موجود باشد .			
۱۵	چاه فاضلاب دارای موقعیت مناسب (فاصله لازم از منابع آب و شبکه آبرسانی) باشد .			
۱۶	دهانه کانال های جمع آوری کننده فاضلاب توسط شبکه های فلزی پوشانده شده باشند.			
۱۷	چاه فاضلاب/سپتیک و مسیر آن مناسب و سرپوشیده باشد .			
۱۸	کانال فلزی یا غیر فلزی قابل شستشو و ضد عفونی (داکت) بر روی هواکش های خروجی نصب شده و در زیر محل خروجی داکت ها حوضچه های مناسب حاوی آب و ماده ضدعفونی موجود باشد			
۱۹	تهویه ها در زمان عدم فعالیت دارای حفاظ قابل کنترل جهت جلوگیری از ورود جوندگان ،پرندگان و حشرات باشند .			
۲۰	از تجمع هرگونه تجهیزات اضافی و ضایعات (وسایل مستعمل و فرسوده)در مجموعه مرغداری خودداری شود.			
۲۱	رختکن وسرویسهای بهداشتی در مبادی ورودی به محوطه مرغداری احداث شده باشد.			
۲۲	کوره لاشه سوز/ چاه دفن تلفات در موقعیت مناسب (در دورترین نقطه از سالن های پرورش و تأسیسات از جمله انبار دان و.. به نحوی که مسیر باد به سمت سالن های پرورش نباشد) واقع گردیده باشد و سرپوشیده می باشد			

ردیف	ضوابط و شرایط بهداشتی انبار دان و نهاده ها / نگهداری تخم مرغ	مورد تایید می باشد		توضیحات
		بلی	خیر	
۲۳	سطح داخلی انبارها سیمان کاری شده باشد.			
۲۴	پنجره های موجود در انبار ها دارای توری باشند.			
۲۵	سطح خارجی انبار ها صاف ، قابل شستشو و ضدعفونی باشند .			
۲۶	دارای اتاق سرد جهت نگهداری تخم مرغ باشد .			مرغداری تخم گذار
۲۷	دارای انبار کارتن و شانه تخم مرغ باشد .			مرغداری تخم گذار
۲۸	سقف ، کف و سطح داخلی و سطح خارجی انبار نگهداری تخم مرغ، کارتن و شانه قابل شستشو و ضدعفونی باشند.			مرغداری تخم گذار
۲۹	انبار دان دارای سیستم تهویه (هواکش) باشد .			
۳۰	پیاده رو اطراف انبار به عرض حداقل یک متر وجود داشته باشد.			
۳۱	محل و محیط نگهداری دارو (از نظر عدم سرما و گرمای بیش از حد ، تهویه و...) مناسب باشد .			
۳۲	داروها ، مکمل ها و ... بر روی پالت مناسب (قابل شستشو و ضدعفونی) نگهداری شوند.			
۳۳	دان و نهاده های بسته بندی شده بر روی پالت مناسب (قابل شستشو و ضدعفونی) نگهداری شوند.			
۳۴	مرغداری های ۳۰ هزار قطعه و بالاتر بایستی دارای مکان مناسب و سیستم نشانه گذاری باشند			ویژه مرغداری تخم گذار
۳۵	دستگاه سمپاش جهت انجام عملیات ضد عفونی سالن ها و تأسیسات داشته باشد.			
۳۶	دستگاه شعله افکن داشته باشد.			

ردیف	ضوابط و شرایط بهداشتی		مورد تایید می باشد	توضیحات
	بلی	خیر		
۳۷				یخچال جهت نگهداری دارو و واکسن داشته باشد.
۳۸				فلاسک مخصوص حمل واکسن داشته باشد.
۳۹				به تعداد کافی لباس یکبار مصرف، دستکش، کلاه و چکمه جهت بازدید کننده وجود داشته باشد.
۴۰				موتور برق اضطراری داشته باشد.
۴۱				کوره لاشه سوز یا چاه دفن تلفات داشته باشد.
۴۲				سیلو زیر زمینی جهت دپوی کود ترجیحا در پشت دیوار سالن داشته باشد.
۴۳				محل بارگیری کود ترجیحا در انتها الیه مرغداری با امکان ورود و خروج خودرو از درب مجزا پیش بینی شده باشد.
۴۴				کارگران دارای کارت بهداشتی (گواهی سلامت) معتبر باشند.
۴۵				دستگاه سمپاش جهت انجام عملیات ضد عفونی سالن ها و تأسیسات داشته باشد.
۴۶				از نگهداری هر گونه طیور (پرندگان زینتی ، بومی و سایر ماکیان) و حیوانات پرورشی در مجموعه مرغداری ممانعت بعمل آید.
۴۷				دارای تاییدیه آزمایشات فیزیکی، شیمیایی و میکروبی آب مناسب جهت مصرف را داشته باشد.
۴۸				مرکز دارای برنامه اجرایی کنترل و مبارزه با حیوانات موذی، برنامه ضد عفونی مدون جهت مبارزه با عوامل بیماریزا داشته باشد.
۴۹				سیستم لوله کشی از درب ورود جهت انتقال سوخت به تانکر سوخت، بدون ورود ماشین به مرغداری وجود داشته باشد.
۵۰				سیستم لوله کشی از درب ورود جهت انتقال آب به تانکر آب، بدون ورود ماشین به مرغداری وجود داشته باشد.
۵۱				از نگهداری هر گونه طیور (پرندگان زینتی ، بومی و سایر ماکیان) و حیوانات پرورشی در مجموعه مرغداری ممانعت بعمل آید.
۵۲				انبار تخم مرغ، کارتن و شانه در ابتدای مرغداری با امکان بارگیری از بیرون مرغداری وجود داشته باشد.
				ویژه مرغداری تخم گذار

نواقص گروه ب

ردیف	ضوابط و شرایط بهداشتی	مورد تایید می باشد		توضیحات
		بلی	خیر	
۱	در سالن های پرورش سیستم رطوبت ساز وجود داشته باشد.			
۲	سالن ها مجهز به سنسورهای حساس به گرما و رطوبت باشد.			
۳	اتاق دود و ضد عفونی در ابتدای فارم وجود داشته باشد.			
۴	ساختمان اداری و خانه های کارگری در ابتدای مبادی ورودی احداث و از قسمت پرورشی بطور فیزیکی جدا گردد.			
۵	جهت دسترسی کارگران و کارکنان به تاسیسات ، خیابان سازی به شکل قابل شستشو و ضد عفونی ایجاد شده باشد.			
۶	مرغداری های با ظرفیت کمتر از ۳۰ هزار قطعه بایستی مجهز به مکان مناسب و سیستم نشانه گذاری تخم مرغ باشند.			ویژه مرغداری تخم گذار

فصل سوم

ضوابط حقوقی برخورد

با تخلفات

الف) نحوه برخورد با تخلفات در پرورش جوجه یک روزه تخمگذار (پولت) :

۱- جوجه ریزی بدون اخذ مجوز های لازم (مجوز جوجه ریزی از اتحادیه ، اداره کل دامپزشکی ، گواهی حمل و...) در مرغداری دارای پروانه پولت

مرحله اول : تعلیق پروانه بمدت سه ماه و تعویق در جوجه ریزی پس از رفع تعلیق بمدت سه ماه (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله دوم : تعلیق پروانه بمدت شش ماه و تعویق در جوجه ریزی پس از رفع تعلیق بمدت سه ماه (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی)

مرحله سوم : تعلیق پروانه به مدت یک سال و تعویق در جوجه ریزی پس از رفع تعلیق بمدت شش ماه و ارجاع پرونده به مراجع قضایی بعنوان تخلف قرنطینه ای (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

۲- جوجه ریزی در واحد بدون پروانه صورت گیرد:

اعلام شکایت مشترک توسط جهاد کشاورزی و اداره کل دامپزشکی در خصوص واحد غیر مجاز و تعیین تکلیف کاربری واحد (اقدام کننده : جهاد کشاورزی - اداره کل دامپزشکی)

اعلام شکایت به مراجع قضایی به استناد ماده ۷ آئین نامه نظارت بهداشتی بمنظور کشتار یا معدوم سازی طیور (اقدام کننده : جهاد کشاورزی - اداره کل دامپزشکی)

۳- تغییر کاربری غیر مجاز:

مرحله اول : تعلیق پروانه بمدت سه ماه و تعویق در جوجه ریزی پس از رفع تعلیق بمدت سه ماه (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله دوم : تعلیق پروانه بمدت شش ماه و تعویق در جوجه ریزی پس از رفع تعلیق بمدت سه ماه (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله سوم : تعلیق پروانه به مدت یک سال و توقف جوجه ریزی پس از رفع تعلیق به مدت شش ماه و ارجاع پرونده به مراجع قضایی بعنوان تخلف قرنطینه ای (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورز و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

۴- بیش از مجوز و ظرفیت پروانه جوجه ریزی صورت گیرد:

مرحله اول : اخذ تعهد کتبی (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله دوم : تعویق در جوجه ریزی دوره بعد بمدت سه ماه (معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله سوم : تعلیق پروانه بمدت سه ماه و تعویق در جوجه ریزی دوره بعد به مدت شش ماه (معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

۵- گواهی حمل قرنطینه به تعداد واقعی نگرفته باشد :

مرحله اول: تعیین تکلیف مقصد پولت های منتقل شده و اخذ تعهد محضری (اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله دوم: تعیین تکلیف مقصد پولت های منتقل شده و گزارش به اتحادیه جهت تعویق در جوجه ریزی دوره بعد بمدت سه ماه (اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله سوم : تعیین تکلیف مقصد پولت های منتقل شده و گزارش به اتحادیه جهت تعویق در جوجه ریزی دوره بعد بمدت شش ماه (اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

۶- مرغدار بعد از اتمام مهلت مجوزهای صادر شده اقدام به جوجه ریزی نماید:

مرحله اول: اخذ تعهد محضری (اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله دوم: تعویق در جوجه ریزی دوره بعد بمدت سه ماه (اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله سوم : تعویق در جوجه ریزی دوره بعد بمدت شش ماه (اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

تبصره :

- ۱ - صدور گواهی حمل پولت های مازاد ظرفیت فقط به مقصد مرغداری های داخل استان با رعایت ضوابط مربوطه مجاز است.
- ۲ - ثبت اطلاعات مایه کوبی پولت در کارت مایه کوبی در محل مرغداری توسط اعضای اکیپ امضاء می گردد و مسئولین فنی هنگام صدور گواهی حمل پایان دوره برگه مایه کوبی را کنترل می نمایند.
- ۳ - در مواردی که مایه کوبی پولت ها توسط افراد غیر مجاز انجام شده باشد تاییدیه مایه کوبی برای بیمه صادر نخواهد شد.
- ۴ - صدور مجوز جوجه ریزی منوط به تعیین تکلیف تایید تخلیه کلیه گواهی های صادره پولت دوره قبلی است .
- ۵ - صرفا ۱۰٪ اضافه جوجه ریزی مازاد بر ظرفیت بلامانع می باشد.
- ۶ - گواهی حمل صرفا به میزان ظرفیت پروانه باضافه ۱۰٪ مازاد صادره گردد.
- ۷ - اصلاح ساختار فنی و بهداشتی جهت جوجه ریزی الزامی است.
- ۸ - تکمیل شناسنامه طیور جهت جوجه ریزی الزامی است.
- ۹ - جوجه ریزی صرفا بر اساس گردش کارهای معاونت بهبود تولیدات دامی ، اداره کل دامپزشکی و اتحادیه مرغداران صورت گیرد .
- ۱۰ - جوجه ریزی توسط واحدهای پرورش پولت پس از تایید سامانه سمامت و اخذ مجوز بهداشتی از سازمان دامپزشکی امکان پذیر می باشد.
- ۱۱ - لازم است اطلاعات پرورش و توزیع پولت و انتقال آن به واحدهای مرغ تخمگذار ، توسط واحدهای تولید کننده پرورش پولت در سامانه سمامت ثبت گردد.
- ۱۲ - پرورش جوجه یک روزه تخمگذار صرفا در واحدهای دارای پروانه پرورش پولت مستقل و واحدهای پرورش پولت وابسته به واحد تخمگذار و طبق ظرفیت پروانه مجاز می باشد.
- ۱۳ - پرورش جوجه یکروزه زیر قفس مجاز نمی باشد.
- ۱۴ - فاصله مجاز بین دو دوره متوالی پرورش در واحدهای پرورش پولت مستقل از آخرین تخلیه تا جوجه ریزی مجدد حداقل ۲ ماه می باشد.

۱۵ - واحدهای پرورش غیر مستقل (وابسته) تحت هیچ عنوانی اجازه فروش و واگذاری پولت پرورشی را ندارند.

۱۶ - فروش پولت به واحدهای تخمگذار تجاری که عضو سامانه نمی باشد مجاز نمی باشد.

۱۷ - درخواست سهمیه سوخت واحدها صرفاً به صورت سیستمی و از طریق سامانه سمات (قسمت درخواست سوخت) تایید می گردد و غیر از این صورت معتبر نمی باشد.

۱۸ - سایر موارد در کمیته فنی طیور تصمیم گیری می شود .

ب) نحوه برخورد با تخلفات در پرورش مرغ تخمگذار :

۱ - مرغدار بدون اخذ مجوز مبادرت به ورود مرغ به قفس (کیجینگ) در مرغداری دارای پروانه تخمگذار نماید:

مرحله اول : تعلیق پروانه در طول دوره پرورش (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی)

مرحله دوم : تعلیق پروانه در طول دوره پرورش و تعویق در جوجه ریزی پس از رفع تعلیق بمدت شش ماه (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله سوم : تعلیق پروانه در طول دوره پرورش و توقف جوجه ریزی پس از رفع تعلیق به مدت یکسال و ارجاع پرونده به مراجع قضایی بعنوان تخلف قرنطینه ای (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

۲-جوجه ریزی در واحد بدون پروانه :

اعلام شکایت مشترک توسط جهاد کشاورزی و اداره کل دامپزشکی در خصوص واحد غیر مجاز و تعیین تکلیف کاربری واحد (اقدام کننده : جهاد کشاورزی - اداره کل دامپزشکی)

اعلام شکایت به مراجع قضایی به استناد ماده ۷ آئین نامه نظارت بهداشتی بمنظور کشتار یا معدوم سازی طیور (اقدام کننده : جهاد کشاورزی - اداره کل دامپزشکی)

۳-بیش از مجوز و ظرفیت پروانه پولت ریزی صورت گیرد:

مرحله اول: اخذ تعهد کتبی و تعویق در جوجه ریزی دوره بعد به مدت سه ماه (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)
مرحله دوم: تعویق در جوجه ریزی دوره بعد به مدت شش ماه (اقدام کننده : اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)
مرحله سوم: تعویق در جوجه ریزی دوره بعد به مدت یکسال (اقدام کننده : اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

۴-ورود مرغ پیر یا در حال تولید به داخل قفس:

ارسال پرونده به مرجع قضایی به عنوان تخلف قرنطینه ای و به استناد ماده ۷ آیین نامه نظارت بهداشتی و درخواست کشتار یا معدوم سازی و تعلیق پروانه و تعلیق بعد از تخلیه به مدت یکسال (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی)

۵-تخلفات قرنطینه ای در مورد کود :

مرحله اول: تعهد کتبی (اقدام کننده : اداره کل دامپزشکی)
مرحله دوم: گزارش توسط دامپزشکی به اتحادیه جهت تعویق در جوجه ریزی دوره بعد به مدت سه ماه (اقدام کننده : اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)
مرحله سوم: گزارش توسط دامپزشکی به جهاد کشاورزی جهت پیگیری تعلیق پروانه به مدت شش ماه (اقدام کننده : اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

۶-پرورش پولت های غیر مجاز (پولت به صورت غیر مجاز تولید شده است)

مرحله اول : اخذ تعهد محضری و تعلیق پروانه بمدت شش ماه (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی)
مرحله دوم : تعلیق پروانه بمدت یکسال (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی)

مرحله سوم : تعلیق پروانه در طول دوره پرورش و ارجاع پرونده به مراجع قضایی بعنوان تخلف قرنطینه ای (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

۷- نگهداری گله بیش از ۱۸ ماه :

مرحله اول: به ازای هر هفته تاخیر در حذف گله، یک ماه به زمان پولت ریزی یا جوجه ریزی مجدد، اضافه خواهد شد. (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)

مرحله دوم : در صورت تکرار تحت هر عنوانی، تمدید پروانه واحد مربوطه علاوه بر اجرای مصوبه فوق به مدت یکسال توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی تعلیق می گردد. (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی)

۸- مرغدار بعد از اتمام مهلت مجوز های صادر شده اقدام به جوجه ریزی نماید :

مرحله اول : اخذ تعهد محضری (اقدام کننده : اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران)
مرحله دوم : تعویق جوجه ریزی دوره بعد بمدت سه ماه و تعلیق پروانه بمدت شش ماه (اقدام کننده : معاونت بهبود تولیدات دامی - اداره کل دامپزشکی - اتحادیه مرغداران - سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی)

تبصره:

۱- در موارد جوجه ریزی بیش از ظرفیت ، جهت ظرفیت مازاد تاییدیه قرنطینه ای صادر نمی شود.

۲ - در صورت عدم تایید مایه کوبی و یا مایه کوبی توسط افراد غیر مجاز برائت از لحاظ حقوقی در برخورد با مرکز مایه کوبی اقدام می گردد.

۳ - صدور مجوز جوجه ریزی منوط به ارائه گواهی حمل و کشتار دوره قبلی می باشد .

۴ - صرفا ۱۰٪ اضافه جوجه ریزی مازاد بر ظرفیت بلامانع می باشد.

۵ - اصلاح ساختار فنی و بهداشتی جهت جوجه ریزی الزامی است.

۶ - تکمیل شناسنامه طیور جهت جوجه ریزی الزامی است.

- ۷ - جوجه ریزی صرفا بر اساس گردش کارهای معاونت بهبود تولیدات دامی ، اداره کل دامپزشکی و اتحادیه مرغداران صورت گیرد.
- ۸ - پोलت ریزی توسط واحدهای مرغ تخمگذار صرفا پس از تایید سامانه سمامت و اخذ مجوز بهداشتی از اداره کل دامپزشکی استان مربوطه امکان پذیر می باشد.
- ۹ - پرورش مرغ تخمگذار صرفا در واحدهای دارای پروانه معتبر بهره برداری و بهداشتی و بر اساس ظرفیت مندرج در پروانه امکان پذیر می باشد.
- ۱۰ - نگهداری بیش از ۸۰ هفته از زمان یک روزگی جوجه ممنوع می باشد .
- ۱۱ - فروش و حذف مرغ پایان دوره صرفا می بایست از طریق سامانه سمامت و تایید اتحادیه انجام و حذف در مسیر غیر از کشتارگاه مطلقا ممنوع می باشد.
- ۱۲ - فاصله مجاز بین دو دوره متوالی از آخرین حذف مرغ ها تا اولین پولت ریزی مجدد حداقل ۴ (چهار) ماه می باشد.
- ۱۳ - خرید پولت توسط واحدهای مرغ تخمگذار تجاری از واحدهای پرورش پولت که عضو سامانه سمامت نیستند ممنوع می باشد.
- ۱۴ - موافقت با درخواست خرید پولت توسط واحدهای مرغ تخمگذار تجاری منوط به ارائه گواهی دامپزشکی در خصوص حذف گله دوره قبل می باشد.
- ۱۵ - درخواست سهمیه سوخت واحدها صرفا به صورت سیستمی و از طریق سامانه سمامت (قسمت درخواست سوخت) تایید می گردد و غیر از این صورت معتبر نمی باشد .
- ۱۶ - هر گونه جابجایی گله های مرغ تخمگذار به مکان دیگر ممنوع و در صورت عدم رعایت، موجب تعلیق پروانه می گردد.
- ۱۷ - سایر موارد در کمیته فنی طیور تصمیم گیری می شود .

فصل چهارم

توصیه های بهداشتی

اصول امنیت زیستی (بیوسکوری)

- ۱- از ورود و خروج افراد غیر مجاز به محوطه های مرغداری قبل از دوش گرفتن و تعویض البسه جلوگیری شود .
- ۲- داشتن سرویس بهداشتی و حمام در قسمت ورودی مرغداری جهت استفاده بازدید کنندگان و کلیه افرادی که داخل مرغداری می شوند ضروری است .
- ۳- ضد عفونی وسائط نقلیه ای که ضرورتاً داخل محوطه مرغداری می شوند از قبیل ماشین حمل مواد اولیه دان ، سوخت ، پالت و ... ضروری است .
- ۴- در ابتدای ورود افراد به مرغداری ، کفش ها تعویض شده و از چکمه های تمیز و بهداشتی استفاده شود.
- ۵- ترجیحاً از لباس کار یکبار مصرف استفاده گردد و در غیر این صورت البسه و لوازم شخصی به طور مستمر شستشو و ضد عفونی گردد.
- ۶- از ورود خودروهای حمل تخم مرغ به داخل واحد جلوگیری شود.
- ۷- تعبیه اتاق در مبادی ورودی جهت انتقال تخم مرغ از طریق دریچه مخصوص به خودرو حمل تخم مرغ در جهت جلوگیری از ورود خودرو به محوطه مرغداری ضروری است.
- ۸- کلیه تردها و جابجایی ها ی انجام شده شامل افراد وسایل ، مواد و وسایط نقلیه در مرغداری ثبت و کنترل شود.
- ۹- از دفتر ورود و خروج در مبادی ورودی مرغداری جهت نظارت ، کنترل بیشتر استفاده شود .
- ۱۰- دفتر ثبت تلفات روزانه بیماری در مرغداری به روز رسانی شده و در دسترس مسئول فنی بهداشتی و یا بازرسین دامپزشکی قرار گیرد .
- ۱۱- رعایت اصول قرنطینه ای در تردد کلیه افراد من جمله دامپزشک و نیروهای دولتی و مایه کوب طیور به واحد های مرغداری ها ضروری است .
- ۱۲- پرسنل و کارگران مرغداری پس از رعایت شرایط قرنطینه ای ، اجازه ورود به فارم و سالنهای پرورشی دارند.
- ۱۳- کارگران و شاغلین برای هرسالن مجزا و مشخص شود و فقط در همان سالن تردد داشته باشند و از تردد افراد بین سالن ها جدا " جلوگیری شود.

- ۱۴- حتی المقدور از ورود کامیون های حمل دان و سوخت به محوطه مرغداری جلوگیری بعمل آمده و در صورت ضرورت ورود ، نسبت به ضد عفونی مناسب چرخها و دیواره های خارجی ضد عفونی و زیر خودرو اقدام گردد.
- ۱۵- تحویل تخم مرغ تولیدی در خارج از محوطه مرغداری صورت پذیرد.
- ۱۶- از ورود فرآورده های خام طیور و طی و ر خانگی و یا زینتی به مرغداری جدا "خودداری گردد.
- ۱۷- از ورود پرندگان جدید به گله های در حال پرورش، در طی دوره خودداری گردد.
- ۱۸- کلیه پرسنل شاغل در مرغداری نبایستی هیچ گونه ارتباطی با سایر پرندگان در بیرون از مرغداری داشته باشند.
- ۱۹- پارکینگ وسائل نقلیه در خارج از مرغداری در نظر گرفته شود.
- ۲۰- حصارکشی اطراف مرغداری به منظور کنترل ورود و خروج افراد و وسائط نقلیه و لوازم و همچنین ورود جانوران وحشی به محوطه مرغداری لازم است.
- ۲۱- آموزش ضوابط بهداشتی قرنطینه ای به کارگران مرغداری و خانواده های آنان و کنترل اجرای مقررات بهداشتی در پیشگیری از بیماری ها ضروری است .
- ۲۲- تعبیه ورودی سوخت جداگانه و اتصال به منبع سوخت مرغداری در جهت جلوگیری از ورود خودروهای حمل سوخت از مهمترین راههای کاهش الودگی به مرغداری می باشد .
- ۲۳- تعبیه ورودی آب جداگانه و اتصال به منبع آب مرغداری در جهت جلوگیری از ورود خودروهای حمل آب از مهمترین راههای کاهش الودگی به مرغداری می باشد .
- ۲۴- نوع واکسن و زمان و شیوه مصرف واکسن در مرغداری طبق توصیه های کلینیسن فارم یا مسئول فنی بهداشتی مرغداری انجام شود .
- ۲۵- معدوم سازی و امحاء صحیح لاشه تلفات طیور در مرغداری در کوره لاشه سوز و یا چاه تلفات نقش مهمی در کاهش آلودگی سایر مرغداری ها دارد.
- ۲۶- استفاده خود سرانه دارو ضمن آسیب به طیور مرغداری و تهدید سلامت عمومی جامعه موجب افزایش خسارات اقتصادی مرغداری می شود .
- ۲۷- استفاده از کارتن و شانه مستعمل و یا انتقالی از سایر مرغداری ها باعث انتقال آلودگی به مرغداری ها می شود .

- ۲۸- استفاده از دان آماده کارخانجات دارای پروانه بهداشتی دامپزشکی موجب کاهش خسارات بیماری های ناشی از ورود پرندگان و جوندگان به انبار خوراک طیور می شود (بصورت بسته بندی و یا انتقال دان فله کارخانجات به سیلوی دان و انتقال اتوماتیک و مکانیکی به سالن ها)
- ۲۹- مصرف پودر گوشت طیور در تهیه خوراک دان مرغداری از راه های انتقال الودگی از کشتارگاه ها و مرغداری ها به مرغداری می باشد .
- ۳۰ - ضد عفونی مواد اولیه دان در ورودی و یا در انبار مرغداری از راه های کاهش الودگی و کاهش انتقال عوامل بیماریزا در مرغداری می باشد .
- ۳۱- استفاده از هر گونه افزودنی و مکمل فاقد غیر مجاز و فاقد پروانه بهداشتی دامپزشکی موجب بروز بیماری های گوارشی در مرغداری می باشد.
- ۳۲ - رعایت اصول بهداشتی پرورش از قبیل نور ، دما ، رطوبت و تهویه متناسب با نوع جوجه و مرغ پرورشی در سلامت طیور و افزایش مقاومت طیور به بیماریها نقش بسزایی دارد.
- ۳۳- ضدعفونی منظم محوطه مرغداری در طول دوره پرورش موجب کاهش خطر انتقال الودگی در مرغداری می شود .
- ۳۴- رهاسازی فاضلاب شستشو سالن ها و ... در محوطه موجب انتقال و گسترش بیماری در مرغداری می شود.
- ۳۵- نصب داکت ضدعفونی در ورودی مرغداری همراه با حوضچه ضدعفونی موجب بهبود کیفیت ضدعفونی خودروهای ورودی به مرغداری می شود .
- ۳۶- سیمان کاری سقف ، کف و بدنه سالن های تولید و محوطه و نیز انبارهای نگهداری دان و تخم مرغ موجب بهبود تاثیر ضدعفونی ، کاهش فعالیت انگل های خارجی و موش ها می شود .
- ۳۷- موش ، سوسک و سایر انگل های خارجی طیور موجب بروز بیماری و انتقال بیماری دوره های قبلی به گله و ماندگاری عوامل عفونی در مرغداری می شوند داشتن برنامه مبارزه با جوندگان در طول دوره پرورش ضروری می باشد .
- ۳۸ - نصب توری های فلزی و مناسب در تمامی ورود یهای پنجره ای سالن تولید و انبار ها نقش مهمی در کاهش مخاطرات انتقال الودگی از طیور وحشی دارد .
- ۳۹ - ماندن بقایای تولید از دوره قبل در مرغداری مانند کود ، پر ، وسایل مصرفی و گونی و کارتن های مستعمل دوره قبل زمینه ساز انتقال الودگی و بروز بیماری در مرغداری می باشد .

۴۰ - خشک کردن کود و یا پخش کردن کود در مرغداری قبل از فرایند سترون سازی کود موجب گسترش بیماری در مرغداری و منطقه می شود .

۴۱ - درج تاریخ تولید و انقضا روی تخم مرغ و نیز روی کارتن های تخم مرغ و نیز درج نام و ادرس مرغداری روی کارت نهایی تخم مرغ الزامی بوده و موجب کاهش تقلبات و تخلفات می شود ..

۴۲ - نصب داکت فلزی مناسب به همراه حوضچه ضد عفونی ان موجب کاهش احتمال انتقال بیماری در مرغداری و منطقه می شود.

۴۳ - تنظیم مناسب دما و رطوبت در سالن ها (ترجیحا با سیستم های هوشمند خودکار) نقش مهمی در افزایش مقاومت و ایمنی طیور و کاهش خطر بروز بیماری در طیور می شود .

۴۴ - پالت گذاری با استفاده از پالت های پلاستیکی قابل شستشو و ضد عفونی ، در زیر مواد اولیه بسته بندی شده در انبار خوراک و نیز در انبار های تخم مرغ موجب کاهش رطوبت و کاهش مخاطرات خرابی و الودگی محصولات فوق می شود .

۴۵ - کیفیت فیزیکی شیمیایی اب و نیز کیفیت بهداشتی اب نقش مهمی در تامین سلامتی طیور دارد لذا ضمن انجام آزمایشات دوره ای اب به توصیه های مسئول فنی بهداشتی در زمینه اصلاح آب اقدام نمایید.

۴۶ - نزدیک بودن چاه تلفات یا چاه فاضلاب یا سیلوی کود به منبع تامین اب مرغداری مخاطرات الوگی بهداشتی و فیزیکوشیمیایی اب را افزایش می دهد لذا حتی المقدور فاصله این تاسیسات از منبع اب مرغداری افزایش یابد.

۴۷ - گزارش سریع تلفات به دامپزشکی موجب کاهش هزینه تلفات ، تشخیص سریع بیماری و کاهش خطر انتقال الودگی به سایر مرغداری ها می شود.

۴۸ - وجود موتور برق اضطراری در کاهش مخاطرات ناشی از قطعی برق و تلفات ناشی از آن نقش مهمی دارد .

۴۹ - شستشو و ضد عفونی و گاز فرمالین دادن اصولی و دقیق در ابتدای دوره و قبل از مرغ ریزی و یا جوجه ریزی موجب کاهش خطر انتقال الودگی بین دوره ای می شود.

۵۰ - عرضه تخم مرغ های کثیف و کودی و نیز تخم مرغ های شکسته و نوک زده در مراکز عرضه و مصرف عمومی ممنوع می باشد . این تخم مرغ ها بایستی به مراکز بسته بندی تخم مرغ منتقل تا به مراکز پاستوریزاسیون تخم مرغ منتقل شوند .

۵۱- جهت پیشگیری از بیماری ها و دست یابی به ضریب تبدیل غذایی مناسب تر بایستی برنامه ی قرنطینه، مراحل ضد عفونی، روش و برنامه واکسیناسیون هر مرغداری در هر دوره مورد تأیید مسئول فنی برسد.

۵۲- جوجه، ترجیحا از گله های مادر عاری از مایکوپلاسما و سالمونلا انتخاب شود.

۵۳- وجود بیمارستان در داخل سالن ها باعث انتشار بیماری در سالن ها می شود؛ لذا جهت بهره وری بهتر از نگهداری این گونه ماکیان در سالن ها خودداری شود.

۵۴- مرغدار در راستای افزایش بهره وری اقتصادی ملزم به اجرای کامل برنامه های ارائه شده توسط مسئول فنی باشد.

۵۵- مرغدار نباید خود راسا اقدام به درمان و یا کاری مغایر با توصیه های مسئول فنی بهداشتی یا دکتر فارم خود بنماید و در اولین فرصت مشکلات پدید آمده را به مسئول فنی بهداشتی اطلاع دهد.

۵۶- ماندن بقایای تولید از دوره قبل در مرغداری مانند کود ، پر ، وسایل مصرفی و گونی و کارتن های مستعمل دوره قبل زمینه ساز انتقال الودگی و بروز بیماری در مرغداری می باشد.

۵۷- دفتر ثبت تلفات روزانه بیماری در مرغداری به روز رسانی شده و در دسترس مسئول فنی بهداشتی و یا بازرسین دامپزشکی قرار گیرد .

۵۸- جوجه ریزی پولت و یا مرغ ریزی مرغ تخم گذار بصورت همزمان در مناطقی که فواصل مرغداری ها نزدیک می باشد و یا در موارد پروانه مشترک مهمترین اصل پیشگیری در بروز بیماری و اصل رعایت اصول بهداشتی قرنطینه ای می باشد.

۵۹- تراکم بیشتر از ظرفیت مرغداری و پرورش چند سنی مرغ ، پرورش غیرمجاز و تغییر کاربری غیر مجاز واحدهای مرغداری موجب بروز و شیوع بیماری های تنفسی طیور می گردد.

۶۰- مجاورت مرغداری با تالابها و استخرهای ذخیره آب و پرورش آبزیان (که منجر به حضور پرندگان مهاجر گردد) از عوامل مستعد کننده انتقال بیماری آنفلونزا به مرغداری می باشد .

در صورت مشاهده هرگونه تلفات غیر عادی و موارد مشکوک به بیماری های طیور ، موارد را با شماره تلفن های ۱۵۱۲ ، ۳۶۱۲۳۴۵۶ و (۳۶۱۲۳۴۷۰ ساعات اداری) اداره کل دامپزشکی استان قم و ۳۶۶۴۲۷۸۹ و ۳۶۶۴۲۷۹۰ اداره دامپزشکی شهرستان قم داخلی ۱۲۲ (واحد طیور) اطلاع حاصل فرمائید.

تعهدات مرغدار واحد تفمگذار / پرورش پولت :

اینجانب فرزند با کد ملی و کد پستی محل سکونت مرغدار واحد واقع در بخش با کد پستی و کد واحد اپیدمیولوژیک ضمن توجیه کامل مقررات بهداشتی چگونگی پرورش و نگهداری مرغ گوشتی ، متعهد می شوم کلیه مقررات بهداشتی سازمان دامپزشکی کشور را در این رابطه طبق کاربری مجوز صادره رعایت نمایم و خود و شرکاء و مستاجرین خود را نیز در این رابطه توجیه نموده و متعهد می گردیم در صورت وقوع تلفات در مرغداری در اسرع وقت مراتب را به اداره دامپزشکی شهرستان اعلام نموده و همچنین در حفظ و نگهداری این دفترچه کوشا باشم و دستورالعمل های ذکر شده در آن را رعایت نمایم و طبق نظر اداره کل دامپزشکی استان قم در هر زمان که لازم بداند نسبت به تمدید و تعویض این دفترچه اقدام نمایم .

محل امضاء و اثر انگشت

مرغدار

تاریخ : / /

شماره تلفن همراه مرغدار

شماره تلفن ثابت مرغدار

شماره تلفن دریافت گزارشات مردمی اداره کل دامپزشکی استان قم

۱۵۱۲